

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 518/2014-48

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika o sťažnosti A. K., zastúpenej advokátkou JUDr. Dagmar Pikorovou, advokátska kancelária, Pod sadom 69, Žilina, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 94/2010 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 885/88) takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. K. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd

postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 94/2010 porušené bolo.

2. A. K. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 12 000 € (slovom dvanásťtisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Čadca je povinný uhradiť A. K. trovy konania v sume 331,13 € (slovom tristotridsaťjeden eur a trinásť centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Dagmar Pikorovej, Advokátska kancelária, Pod sadom 69, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 518/2013 z 9. septembra 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť A. K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 94/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Predmetom konania, ktorého sa sťažnosť týka, je rozhodovanie o návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, pričom sťažovateľka má v konaní procesné postavenie navrhovateľky v 2. rade a odporkyňou je M. Ď. (ďalej len „odporkyňa“).

Sťažovateľka uviedla, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo konanie v predmetnej právnej veci právoplatne skončené.

Okrem toho, že sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, zároveň požadovala priznanie finančného zadosťučinenia v sume 20 000 € a úhradu trov konania. Sťažovateľka v samotnej sťažnosti vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 1997/14 doručeným ústavnému súdu 24. októbra 2014, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Po preštudovaní spisového materiálu konštatujem, že vo veci boli spôsobené zbytočné prietahy zo strany súdu. K prietahom prispela i skutočnosť, že vo veci bolo viackrát navrhované a realizované znalecké dokazovanie. Voči vyhláseným rozhodnutiam účastníci konania podávali odvolanie, spis bol viackrát zaslaný na krajský súd.

Súhlasím, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

Okresný súd v rámci svojho písomného vyjadrenia pripojil aj stručný prehľad procesných úkonov súdu, ako aj účastníkov napadnutého konania, z ktorého vyplývajú tieto podstatné skutočnosti po právoplatnosti nálezu sp. zn. IV. ÚS 93/2012 z 19. apríla 2012:

„24.4.2012 - návrat spisu z ústavného súdu,

30.4.2012 - výzva pre právneho zástupcu navrhovateľa 1/ na vyjadrenie k späťvzatiu návrhu zo strany navrhovateľky 2/,

14.5.2012 - doručené vyjadrenie – nesúhlas,

20.8.2012 - uznesenie - konanie o návrhu navrhovateľky v rade 2/ sa nezastavuje,

30.1.2013- pojednávanie - odročené na neurčito za účelom podania upraveného návrhu zo strany práv. zást. navrhovateľa 1/ a odporkyne a predloženie listinných dôkazov uvádzaných na pojednávaní,

21.3.2013 - úprava vzájomného návrhu od odporkyne,

3.4.2013 - urgencia pre práv. zást. navrhovateľa 1/, výzva na sup za podanie vzájomného návrhu,

4.4.2013 - odvolanie práv. zást. odporkyne zo dňa 7.8.2008 na vyjadrenie 4.4.2013 - urgencia pre práv. zást. navrhovateľa 1/,

9.4.2013 - výzva pre navrhovateľov na odstránenie väd podania zo dňa 7.12.1988, 9.12.1988, 11.9.1991,

16.4.2013 - spis doručený KS Žilina

24.5.2013 - návrat spisu (uznesenie o priznaní znaleckej odmeny znalcovi potvrdené)

17.7.2013 - uznesenie - zastupovanie navrhovateľky 2/ A. K. advokátom JUDr. Ščurym sa nepripúšťa (zastupuje aj M. D. - odporkyňa),

8.9.2013 - výzva pre A. K. (na jej podanie zo dňa 29.5.2013 došlé súdu 3.6.2013 súd nebude prihliadať),

13.9.2013 - vyjadrenie JUDr. Ščuryho k uzneseniu,

20.9.2013 – A. K. zasiela odpoveď na výzvu - vyjadrenie k prípisu, že súd nebude prihliadať na jej podanie,

24.9.2013 - uznesenie - súd konanie o návrhu navrhovateľov 1 a 2 o náhradu časti investícií do nehnuteľností a rodinného domu, maštali a stodole odmieta,

17.10.2013 - odvolanie navrhovateľa 1 /F. K.,

17.10.2013 - návrh F. K. o zaplatenie vložených investícií do nehnuteľnosti v súvislosti s vyporiadaním BSM (návrh bol zapísaný ako nový pod sp. zn. 6C/192/2013, konajúca sudkyňa JUDr. Hozáková),

11.11.2013 - sudkyňa Hozáková nariadila zaslať návrh na vyjadrenie, pripojiť spis 14C/94/2010, spis vrátený 7.2.2014 - návrat spisu

12.2.2014- referát sudkyne - nariadila doručiť rozhodnutie KS účastníkom konania, nariadila zistiť, či bol podaný znalecký posudok vo veci 16C/105/2011, ak áno, pripojiť do spisu, znalecký posudok v kópii bol pripojený,

13.2.2014- návrh navrhovateľa 1/ na vykonanie dôkazov,

26.2.2014 - vyjadrenie M. D. - odporkyne k návrhu,

10.3.2014 - spis vrátený z ústavného súdu,

10.3.2014 - výzva pre práv. zást. navrhovateľa,

12.4.2014 - sudkyňa Jančulová nariadila návrh doručiť na vedomie navrhovateľke
21,

15.4.2014 - uznesenie - nariadené znalecké dokazovanie - odbor stavebníctvo - znalec K.

15.4.2014 - uznesenie - súd zmenu návrhu došlú súdu 21.3.2013 nepripúšťa,

7.5.2014 - vyjadrenie práv. zást. JUDr. Ščuryho k uzneseniu o ustanovení znalca a nepripustení zmeny návrhu a k oznámeniu súdu,

14.5.2014 - referát sudkyne - vyjadrenie nariadila doručiť na vedomie práv. zást. navrhovateľa, výzva pre práv. zást. odporkyne,

21.5.2014 - odpoveď JUDr. Ščury,

24.7.2014 - zaslanie zmlúv a ponúk realitných kancelárií,

1.7.2014 - súdny znalec oznámil termín vykonania ohliadky na mieste samom,

22.9.2014 - doručený znalecký posudok,

23.9.2014 - sudkyňa nariadila doručiť ZP na vyjadrenie,

24.9.2014 - uznesenie - priznaná odmena znalcovi,

7.10.2014 - sudkyňa vytýčila termín pojednávania na deň 5.11.2014.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Sťažovateľka sa tiež domáhala vyslovenia porušenia jej práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne

a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje,

predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Ústavný súd v súvislosti s prvým kritériom považuje za potrebné zmieniť sa o tom, že napadnuté konanie bolo už z hľadiska namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov predmetom viacerých sťažností v konaniach pred ústavným súdom. V prvom prípade bola sťažovateľkou odporkyňa v napadnutom konaní M. D., o ktorej sťažnostiach rozhodol ústavný súd nálezmi sp. zn. IV. ÚS 173/05 zo 6. septembra 2005 a sp. zn. III. ÚS 542/2011 zo 14. februára 2012, a v druhom prípade bol sťažovateľom F. K. ako navrhovateľ v 1. rade v napadnutom konaní, o ktorom ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. IV. ÚS 93/2012 z 19. apríla 2012. Vzhľadom na uvedené ústavný súd opätovne konštatuje, že predmet konania pred okresným súdom (návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam) z hľadiska právnej zložitosti patrí do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov, preto ústavný súd nepovažuje namietané konanie za právne zložité aj s ohľadom na to, že pri rozhodovaní vo veci možno využiť existujúcu stabilizovanú judikatúru. Ústavný súd však pripúšťa určitú mieru skutkovej zložitosti veci, a to najmä v súvislosti s nutnosťou rozsiahleho a opakovaného znaleckého dokazovania, ale aj v súvislosti s požiadavkou náležitého preukázania nevyhnutných investícií do vyporiadavaných nehnuteľností zo strany navrhovateľa v 1. rade a sťažovateľky, ktoré musí okresný súd brať do úvahy pri konečnom ustálení jednotlivých podielov pri vyporiadaní spoluvlastníctva. Napriek uvedenému zároveň ústavný súd konštatuje, že miera skutkovej zložitosti za žiadnych okolností nemôže ospravedlniť doterajšiu dĺžku napadnutého konania.

2. Správanie sťažovateľky ako účastníka súdneho konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v namietanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil žiadne závažné okolnosti na strane sťažovateľky, ktoré by relevantne prispeli k doterajšej dĺžke napadnutého konania, preto konštatuje, že sťažovateľka v doterajšom priebehu konania poskytovala primeranú súčinnosť a na výzvy okresného súdu reagovala včas, a zároveň konštatuje, že doterajšia dĺžka namietaného konania (viac ako 26 rokov) sama osebe indikuje, že správanie sťažovateľky a jej vplyv na dĺžku konania je zanedbateľný.

3. Napokon ústavný súd posudzoval samotný postup okresného súdu v namietanom konaní. Ústavný súd poukazuje na to, že predmetom posúdenia je konanie, ktoré začalo 21. októbra 1988, avšak vzhľadom na skutočnosť, že zákon o ústavnom súde nadobudol účinnosť 15. februára 1993 a neobsahuje ustanovenie o spätnej pôsobnosti, relevantné obdobie, v ktorom možno skúmať, či došlo alebo nedošlo k zbytočným priet'ahom v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sa začalo len 15. februára 1993. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že ak aj nie je v zásade oprávnený skúmať a rozhodnúť o porušení základných práv pred 15. februárom 1993, neznamená to, že pri celkovom hodnotení, či za obdobie, ktoré od 15. februára 1993 uplynulo, došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nemôže tiež zohľadniť stav konania k uvedenému dátumu (napr. IV. ÚS 277/04).

Ústavný súd predovšetkým zastáva názor, že aj keď postup okresného súdu v preskúmanom konaní bol v zásade plynulý, bez evidentnej nečinnosti a to isté platí aj pre priebeh napadnutého konania po právoplatnosti nálezov sp. zn. IV. ÚS 93/2012 z 19. apríla 2012, ktorého chronológia je opísaná v prvej časti tohto rozhodnutia. Vychádzajúc z doterajšej dĺžky napadnutého konania (viac ako 26 rokov, pozn.) je nutné konštatovať, že konanie ako celok musí byť poznačené nesústredenou a neefektívnou činnosťou.

Rozhodujúcim dôvodom, pre ktorý možno doterajší postup okresného súdu v namietanom konaní označiť ako nesústreďený a neefektívny, je skutočnosť, že okresný súd v merite veci dosiaľ rozhodol až šesťkrát, pričom v prvých štyroch prípadoch boli rozsudky okresného súdu zrušené v rámci odvolacieho konania odvolacím súdom, v piatom prípade po podaní mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) sťažovateľkou a navrhovateľom v 1. rade rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 23. novembra 2004 boli rozsudky okresného súdu z 21. júna 2000 a odvolacieho súdu z 24. mája 2001 znovu zrušené a najvyšší súd vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd aj šiestykrát meritórne rozhodol vo veci rozsudkom z 5. júna 2006, ktorý v odvolacom konaní ako vecne správny potvrdil aj odvolací súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 85/2007 z 29. januára 2008. Po podaní mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) odporkyňou však najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil uznesením č. k. 1 Cdo 167/2008-724 z 28. augusta 2009, vec mu vrátil na ďalšie konanie a odvolací súd následne uznesením z 22. júna 2010 zrušil aj rozsudok okresného súdu z 5. júna 2006 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Ústavný súd poukazuje na to, že nesústreďenosť a neefektívnosť postupu okresného súdu je opísaná v odôvodneniach zrušujúcich rozsudkov odvolacieho súdu, v ktorých rozhodujúcimi výhradami zdôvodňujúcimi zrušenie rozsudkov okresného súdu boli najmä:

- nevykonanie dokazovania v potrebnom rozsahu,
- nesprávny postup pri určovaní hodnoty nehnuteľností,
- nedostatočné preskúmanie nákladov na údržbu nehnuteľností z hľadiska ich nevyhnutnosti.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že v dôsledku nesústreďeného postupu okresného súdu vo veci došlo k predĺženiu súdneho konania o obdobia, v ktorých sa rozhodovalo o odvolaniach účastníkov konania odvolacím súdom, resp. o dovolaniach najvyšším súdom.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústreďená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa s'ťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07).

Ústavný súd napokon konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby konanie vo veci nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 26 rokoch jeho trvania (napr. IV. ÚS 165/09, IV. ÚS 82/2010).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

Ústavný súd aj napriek záveru, že postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k porušeniu označených práv s'ťažovateľky, neprikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov, vzhľadom na to, že táto povinnosť mu už bola uložená nálezom sp. zn. IV. ÚS 173/05 zo 6. septembra 2005. Keďže okresný súd uvedený nález ústavného súdu nerešpektoval a vo veci aj naďalej konal so zbytočnými priet'ahmi, ústavný súd opakovane vyslovuje názor, že takýto prístup všeobecných súdov k nálezom ústavného súdu a k odstraňovaniu príčin vedúcich k záverom o porušovaní základných práv účastníkov konania ohrozuje dôveru občanov k princípom právneho štátu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil,

je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 20 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázala najmä na to, že *„stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza pre dĺžku doterajšieho konania, ktoré nie je právoplatne skončené, má nepriaznivý vplyv na jej psychiku, pričom ako strana konania nemá reálnu možnosť ovplyvniť dĺžku prebiehajúceho konania, čo v nej vyvoláva pocit bezmocnosti“*.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 14 C 94/2010, ktorá predstavuje viac ako 26 rokov, a zároveň berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, považoval ústavný súd priznanie sumy 12 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právna zástupkyňa sťažovateľky si uplatnila trovy konania, ktoré vyčíslila v sume 331,13 €.

Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou pozostávajúce z odmeny advokáta, a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2012 v sume 781 €. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2013 (príprava a prevzatie vecí a písomné vyhotovenie sťažnosti) po 130,16 €. Ďalej má právna zástupkyňa sťažovateľky nárok aj na náhradu režijného paušálu za dva úkony právnej služby podľa vyhlášky vykonané v roku 2012 po 7,81 €. Právna zástupkyňa je zároveň platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto sa odmena a náhrady zvyšujú podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty v sume 55,19 €. Náhrada trov konania, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľke, spolu predstavuje teda sumu 331,13 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyňi sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 3 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2014